

گزارش اولین نمایشگاه بین المللی شیشه و صنایع وابسته

۱ الی ۴ شهریورماه ۱۳۹۶

محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران

شیشه به عنوان یکی از صنایع مهم و با اهمیت در ایران مطرح بوده و اهمیت آن بدلیل وجود صد درصد مواد اولیه این صنعت در داخل کشور به راحتی قابل دسترسی و دستیابی است و از توجیه اقتصادی بالایی برخوردار است. سیلیس، سدیم کربنات، آهک، اکسید منیزیم و دولومیت مواد اولیه شیشه هستند که معادن این مواد در ایران وجود دارد و تمامی این مواد با سهولت و قیمت پایین در دسترس است و شاید همین مسئله نخستین و مهم ترین مزیت این صنعت به حساب می آید.

رسیدن به بازارهای گسترده جهانی، مستلزم حرکت به سوی اقتصاد باز، بکارگیری استراتژیهای جهش صادراتی و نگاه مدبرانه به نیازها و خواسته های مشتریان گوناگون در بازارهای مختلف می باشد. توفیق در دستیابی به این هدف، نیازمند حضور پررنگ بخش خصوصی و نیز بخش های وابسته به دولتی در بازارهای مختلف می باشد. یکی از سکوهای بسیار مهم در معرفی و شناسایی تواناییها و قابلیت های فنی واحدهای تولیدی و خدماتی، نمایشگاهها می باشند که بعنوان یک شاخه مهم بازرگانی بین المللی مطرح است. شرکت ها از طریق شرکت در نمایشگاه های بین المللی امکانات خود را به تولید کالاهایی اختصاص می دهند که نظر خریداران را هرچه بهتر تامین کند. چنین تولیدکنندگانی بجای تاکید روی کالایی خاص معمولاً نوع خدمتی که آن کالا ارائه می دهد را مورد توجه قرار می دهند. شرکت کنندگان در نمایشگاه بین المللی با درک دقیق تهدیدات، رقبا و فرصت های موجود و کسب ایده های جدید جهت ارضای نیازهای مصرف کنندگان کالا های خود شانس خود را جهت صادرات هرچه بیشتر افزایش میدهند. به همین منظور اولین نمایشگاه بین المللی شیشه و صنایع وابسته با حضور بیش از ۴۰ شرکت داخلی و خارجی به مدت ۴ روز از ۱ الی ۴ شهریورماه ۱۳۹۶ در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی تهران برگزار شد.

انجمن سرامیک ایران نیز در سالن ۱۰ با ارائه فعالیت ها و انتشارات و انجام مصاحبه ها ، حضوری فعال در این نمایشگاه داشت. در مدت بازدید از این نمایشگاه، ملاقات هایی با چند شرکت داخلی انجام شد که در آنها ضمن معرفی انجمن سرامیک ایران، بر گسترش همکاری های آینده به شکل شرکت در سمینارها و نمایشگاه ها تاکید شد.

آقای مهندس امیری مدیر کل صنایع معدنی غیرفلزی وزارت صنعت معدن و تجارت به همراه مهندس روشنفر ریاست هیئت مدیره انجمن سرامیک ایران نیز ضمن بازدید از نمایشگاه، با حضور در غرفه انجمن، در مورد فعالیت های انجمن نظراتی را ارایه نمودند .

در این نمایشگاه ضمن بازدید از غرفه های حاضر در نمایشگاه، با چند تن از مدیران و کارشناسان برخی از این شرکت ها از جمله شرکت شیشه لیا، بلور و شیشه کاوه، سپیده جام توس و همچنین مهندس زجاجی دبیر انجمن صنفی صنعت شیشه مصاحبه ای انجام گرفت.

در روز شنبه آخرین روز نمایشگاه، جلسه کمیته تخصصی شیشه انجمن سرامیک ایران با حضور همه اعضا این کمیته در غرفه انجمن صنفی صنعت شیشه برگزار شد.

در این جلسه مهندس زجاجی ضمن گزارش وضعیت صنعت شیشه و برگزاری اولین نمایشگاه شیشه از فعالیت های اتی این گروه صحبت نموده و نحوه برگزاری ششمین گردهم آیی صنعت شیشه در محل شیشه رازی در مهده ماه به بحث و بررسی گذاشته شد.

آقای مهندس روشنفکر به اهداف اصلی این دوره از هیات مدیره انجمن اشاره نمودند که قصد یافتن راهکار مناسب برای نزدیکی هرچه بیشتر صنعت و دانشگاه و رفع مشکلات در میان می باشد.

آقای مهندس امیری مدیر کل صنایع معدنی غیرفلزی وزارت صنعت معدن و تجارت نیز در این جلسه حاضر و با شنیدن نظرات اعضا به ارتباط بیشتر انجمن های علمی و وزارت صنعت معدن و تجارت اشاره نمودند.

سپس عکس یادبود توسط اعضای کمیته تخصصی در مقابل غرفه انجمن صنفی گرفته شد.

مصاحبه با جناب آقای مهندس زجاجی، دبیر انجمن صنفی صنعت شیشه

۱- با توجه به اینکه اولین دوره برگزاری نمایشگاه شیشه بود آیا انتظارات برآورده شد؟

همیشه برای اولین نمایشگاه ها مخصوصا نمایشگاه های تخصصی نگرانی هایی وجود دارد. ما نیز با در نظر گرفتن این موارد یک سطح انتظاری داشتیم. خوشبختانه صنایع به انجمن اعتماد کردند و با اینکه بیشتر آن ها در نمایشگاه صنعت ساختمان نیز شرکت کرده بودند با این وجود به احترام و اعتبار انجمن در این نمایشگاه نیز شرکت کردند و نمایشگاه شکل گرفت و بالاتر از سطح انتظار ما ظاهر شد. بنا به تایید

صاحبان صنایع و شرکت کننده های داخلی و خارجی از جمله مسئول نماشگاه دوسلدورف، این نماشگاه از بسیاری از نماشگاه ها در سراسر دنیا از جمله هند، روسیه و ... بهتر بود. البته لازم به ذکر است که مسلما سقف انتظارات ما در این حد نیست و تنها با توجه به اینکه این دوره اولین دوره برگزاری نماشگاه شیشه بود می توان گفت انتظارات ما را برآورده کرد. همچنین طی مذاکراتی که با مسئولین نماشگاه دوسلدورف (جزو بزرگ ترین نماشگاه های صنعت شیشه) انجام گرفت پیشنهاد دوسالانه برای برگزاری این نماشگاه مطرح شد و شدیداً استقبال کردند که امور مربوط به بخش خارجی این نماشگاه با برند آن ها انجام گیرد. به هر حال لازم است تمامی امکانات در این زمینه بررسی شده و تصمیم گیری نهایی صورت گیرد.

۲- جایگاه صنعت شیشه در ایران از نظر واردات و صادرات را چگونه ارزیابی می کنید؟

کشور ما در صنعت شیشه و صنایع معدنی دارای مزیت است چراکه مواد اولیه این صنایع همه داخلی هستند و سوخت و انرژی نیز قابل دسترس است از این رو کاملاً اقتصادی می باشند. در کشور ما قیمت تمام شده در شیشه از محل کربنات سدیم و سوخت مصرفی زیر ۲۰٪ است در حالی که این عدد در سایر کشورها مثل ترکیه، چین و اروپا بالای ۴۵٪ است. ما در ایران جمعاً ۲/۲ میلیون تن شیشه تولید می کنیم. از این مقدار بیش از ۵۵۰ هزار تن صادر می کنیم که از این میزان صادرات، سهم شیشه تخت، بیشترین مقدار است. به عبارتی ما به طور متوسط حدود ۳۵٪ محصولات را صادر می کنیم از این رو می توان گفت صنعت شیشه، صنعت بارور و حجیمی است. مشتری های ما از بسیاری از کشورها از جمله عراق، هند، ترکیه، آسیای میانه و اروپا هستند اما مشکل اصلی این است که ما هرچه بازاریابی می کنیم دولت ها به علت محدودیت های موجود نمی توانند همکاری کنند. ما در ایران محدودیتی برای صادرات نداریم و حتی می توانیم به صورت کوتاه مدت (اگر مشکلات برداشته شوند) صادرات را تا سقف ۱ میلیون تن نیز بالا ببریم از این رو می توان گفت صنعت شیشه در کشور ما درون افزا و برون گراست.

۳- نقش انجمن های علمی در ارتقا جایگاه صنعت شیشه در کشور چیست؟

ما اخیراً با انجمن سرامیک ایران شروع به همکاری کرده ایم زیرا اعتقاد داریم داریم که لازم است بین دانشگاه و صنعت یک پل ارتباطی وجود داشته باشد زیرا همیشه از هم جدا بوده و هر دو نیز مقصرند. زمانی که گروه شیشه تشکیل شد اعضای هیئت مدیره ترکیبی از افراد صنعتی و دانشگاهی بودند. این افراد در گردهمایی هایی که برگزار شد با دیدگاه های یکدیگر آشنا شده و ابعاد مختلفی از صنعت و دانشگاه را به یکدیگر معرفی نمودند. صنعت بایستی به دانشگاه اعتماد کرده و مشکلات و پروژه های صنعتی را با دانشگاه مطرح کند. هدف گروه صنعت شیشه نیز این است که جلوی هدر رفتن پروژه های کاربردی در زمینه شیشه را بگیرد. با این فعالیت ها می توان ارزش صادرات و محصولات را ۲ برابر کرد.

مصاحبه با سرکار خانم بیتا مزرعه، سرپرست بازاریابی گروه صنعتی شیشه کاوه

۱- جایگاه صنعت شیشه در ایران از نظر واردات و صادرات را چگونه ارزیابی می کنید؟

ایران در زمینه تولید و صادرات شیشه یکی از استراتژیک ترین کشورها محسوب می شود. گروه صنعتی شیشه کاوه به ۳۵ کشور شامل کشورهای آسیایی و اروپایی و کل کشورهای CIS - قسمت های جنوبی ایران - عراق - هند - ایتالیا - رومانی - آلمان - کانادا - آفریقای جنوبی - آمریکای جنوبی و برزیل صادرات دارد. کشور ایران یکی از قطب های خاورمیانه در صادرات شیشه است از این رو می توان جایگاه ایران را به صورت بین المللی تر بررسی کرد. در بین کشورهای خاورمیانه، شرکت شیشه جام در ترکیه دارای تولید شیشه با حجم عمده بوده و یکی از رقبای ایران محسوب می شود. همچنین در کشورهای امارات، هندوستان و پاکستان نیز تولید و صادرات شیشه به میزان قابل توجهی انجام می گیرد. از آنجا که مواد اولیه شیشه در خود ایران تهیه می شوند ایران در این زمینه واردات زیادی ندارد و تنها موادی که وارد می شود pvd برای تولید لمینت و رنگ نقره برای آینه ها می باشد. سیلیس، دولومیت، فلدسپار و کربنات از جمله مواد اولیه ای هستند که در ایران تولید می شوند.

۲- نقش انجمن های علمی در ارتقا جایگاه صنعت شیشه در کشور چیست؟

از طریق انجمن های علمی می توان روی تکنولوژی های جدید در صنعت شیشه تمرکز کرد. با توجه به اینکه این نمایشگاه، اولین نمایشگاه در زمینه شیشه و صنایع وابسته بود نیاز به بازاریابی و اطلاع رسانی بیشتری داشت که انجمن های علمی می توانند در این راستا نقش موثری داشته باشند.

مصاحبه با جناب آقای مهندس اصغرزاده مدیر عامل مجتمع تولیدی چینی مقصود

۱- جایگاه صنعت شیشه در ایران از نظر واردات و صادرات را چگونه ارزیابی می کنید؟

یکی از زیرشاخه های صنعت شیشه، شیشه اپال است به طوری که از کل مجموعه شیشه، شیشه اپال تنها درصد کمی را تشکیل داده و در کل کشور تنها ۲ تولیدکننده اپال در حال فعالیت می باشند: پارس اپال و سپیده جام توس. بنابراین با توجه به اینکه ما در شرکت سپیده جام توس بیشتر در زمینه شیشه و اپال کار می کنیم در این مصاحبه به بررسی این بخش از صنعت شیشه می پردازیم.

سطح تولید شیشه اپال در کشور بالا بوده و ظرفیت مناسبی دارد طوری که می تواند بازارهای داخلی را ساپورت کند. بخشی از واردات اپال از کشورهایمانند چین و اسپانیا بوده و این موضوع باعث می شود سهم ما از بازار اپال تحت الشعاع قرار بگیرد. در صورتی که اگر شرایط به گونه ای فراهم شود که دولت هزینه های گمرکی سنگینی را برای شیشه های اپالی که وارد می شوند ایجاد کند، طبیعتاً ما بازار خود را خواهیم داشت و می توانیم جایگاه خود را حفظ کنیم. تنوع اپال در کشور ما در سطح بسیار خوبی بوده و با شرکت های اروپایی مثل آرکوپال و اپال امارات رقابت دارد. صادرات اپال نیز به کشورهایمانند روسیه، آسیای میانه، هندوستان، پاکستان، عراق، کشورهای عربی خلیج فارس مثل عمان و امارات و برزیل انجام گرفته و ما در برزیل، هند و روسیه نیز دفتر نمایندگی داریم. بدیهی است که تمایل ما در راستای توسعه صادرات می باشد اما رقابت سنگین است. مسلماً ما راغب هستیم که از بازارهای داخلی بیشتر حمایت شده و مردم به سمت خرید محصولات داخلی تشویق شوند چراکه کیفیت محصولات داخلی ما در این زمینه هم سطح یا حتی فراتر از محصولات اروپایی است. همچنین محصولات ما از نظر خواص در مقایسه با چین، به مراتب بالاتر هستند. این ویژگی ها می تواند برای خریدار انگیزه خرید ایجاد کند. این محصولات از نظر قیمت نیز با یکدیگر قابل رقابت هستند. در چند سال اخیر نیز تغییرات قیمت چشمگیری در اپال نداشتیم. در نتیجه برای رقابت لازم است افزایش تولید داشته باشیم که این پدیده مستلزم تقویت بازارهای داخلی و قدرت دادن به بازارهای صادراتی و ارتقا بازارهای بین المللی می باشد.

در مجموع از کل صنعت شیشه، شیشه اپال زیر ۲٪ سهم دارد. این اولین نمایشگاه شیشه است که در آن حضور یافتیم. در نمایشگاه لوازم خانگی، حضور عامه مردم برای خرید وسایل خانه بیشتر است. از آنجا که تولیدات ما علاوه بر شیشه اپال، چینی استخوانی و قاشق و چنگال نیز می باشد اما در زمینه صنعت شیشه با نگرش دیگری در این نمایشگاه حضور یافتیم و بیشتر ارزیابی تکنولوژی مدنظر بود. در این راستا، از مجموعه ما شرکت سپیده جام توس و همچنین آذین قالب حضور دارند که در اصل قالب های صنعت شیشه را می سازند و می توانیم با شرکت هایی که در این زمینه نیاز به کمک دارند همکاری کنیم. در این چند روز در زمینه بازار در مقایسه با نمایشگاه لوازم خانگی اتفاق ویژه ای نداشتیم. تبلیغات و اطلاع رسانی برای این نمایشگاه ضعیف بود و نمایشگاه در این فضا هنوز جا نیفتاده است و گرنه می توانستیم شاهد حضور پررنگ تری از مردم باشیم زیرا عامه مردم وقتی اسم شیشه را می شنوند شیشه ساختمان، خودرو و ویتترین مغازه ها برایشان تداعی می شود در حالی که لوازم خانگی بلور و اپال هم شیشه به حساب می آید. اپال به خانواده چینی نزدیک تر است تا شیشه و خیلی ها نمی دانند اپال زیرساخت شیشه است. در نتیجه ما هم چه در زمینه های تکنیکی، فرمولاسیون و فرایند تولید با تمام دغدغه های صنایع شیشه روبه رو هستیم و در صنعت شیشه در زمینه های خدمات آزمایشگاهی، مهندسی مثل کوره و ماشین آلات نیاز به کمک داریم.

۲- نقش انجمن های علمی در ارتقا جایگاه صنعت شیشه در کشور چیست؟

انجمن سرامیک لازم است در گروه شیشه فضای بهتری را ایجاد کند. در همایش های شیشه اکثرا صنعت شیشه مطرح می شود ولی چون سهم ما خیلی جزئی است نادیده گرفته می شویم و به دغدغه های ما رسیدگی نمی شود. لازم است مشکلات صنایع مطرح شده و روی آن ها کار شود و بین صنایع و دانشگاه ها یک ارتباط موثر ایجاد شود تا بتوانیم در فضای صنعتی از دانشگاه ها و محیط های علمی نیز بهره ببریم. لازم است در دانشگاه ها پروژه های عملیاتی و پژوهشی و برای کارخانه ها دوره های آموزشی تعریف شود. همچنین لازم است دوره های کارآموزی توسعه داده شود و با کاهش واحدهای تئوری و افزایش واحدهای عملی و بازدید از کارخانه ها، برای صنعت دانشجویان ارزشمندی را پرورش داد لذا این مساله دو الزام دارد: ارتباط با صنعت و ارتباط با وزارت کار.

مصاحبه با جناب آقای معین افشار، مدیر عامل شرکت شیشه لیا

۱- جایگاه صنعت شیشه در ایران از نظر واردات و صادرات را چگونه ارزیابی می کنید؟

شیشه یکی از موادی است که تولید آن در ایران سابقه چند هزار ساله دارد اما صنعت شیشه به صورت مدرن دارای شاخه های گسترده ای می باشد و جز الیاف شیشه ای که در تولید آن ضعیف هستیم و کمبود تولید داریم در بقیه شاخه ها جایگاه خوبی داریم. در صنعت شیشه تخت با روش فلوت کارخانجات زیادی فعالند و ظرفیت تولید بیش از ۲ برابر نیاز کشور است و بخش زیادی از تولیدات داخلی به ۴ قاره صادر می شود. در زمینه بطری و ظروف شیشه ای و بلورجات مصرفی طرح های توسعه زیادی داشتیم. در زمینه ارتقا کیفیت، فعالیت های زیادی شده و به صادرات مناسبی رسیدیم. با توجه به مازاد تولید در اکثر شاخه ها باید بازارهای صادراتی بیشتری را مدنظر قرار دهیم. واردات شیشه محدود شده است زیرا بخش اعظم انواع شیشه در داخل تولید می شود و وزارت صنعت، معدن و تجارت فقط به شیشه هایی که در کشور تولید نداریم مجوز واردات می دهد و اکثر مصرف کننده ها یعنی صنایع پایین دست شیشه تمایل به استفاده از محصولات داخلی را دارند. در واردات علاوه بر مسائل حمل و نقل مثل شکستن شیشه، قیمت تمام شده بیش از خرید داخلی تمام می شود.

۲- نقش انجمن های علمی در ارتقا جایگاه صنعت شیشه در کشور چیست؟

سه سال پیش گروه تخصصی شیشه به عنوان زیرمجموعه انجمن تشکیل شد. گروه تخصصی شیشه چند هدف گذاری کرد:

توسعه دانش تولید شیشه و تبادل تجربیات بین تولیدکننده ها و ایجاد ارتباط نزدیک بین شرکت های مختلف: این هدف با برگزاری گردهمایی های دواری ۵ تا ۶ ماه ۱ بار محقق شد که شروع آن با شرکت

شیشه قزوین، کاوه، آسافلوت مراغه، نوری تازه، شرکت شیشه همدان و شرکت شیشه لیا بود. در طی این گردهمایی ها، مقالاتی توسط اساتید و اعضای انجمن و کارشناسان صنعت شیشه ارائه شد. هدف دیگر انجمن، برقراری ارتباط بین دانشگاه و صنعت بوده و مهم ترین رسالت آن نیز همین است. در ایران ارتباط منطقی بین صنعت و دانشگاه وجود ندارد و سال ها به همین گونه بوده و پیشرفتی حاصل نشده است. در نتیجه از اهداف مهم، برقراری رابطه نزدیک بین دانشگاه و صنایع شیشه و تعریف پروژه های مشترک است.

با توجه به اینکه این نمایشگاه اولین نمایشگاه صنعت شیشه بود استقبال خوب بود و عمده تولیدکننده های شیشه در نمایشگاه حضور داشتند. اما مشکلی که وجود داشت اطلاع رسانی ضعیف درمورد نمایشگاه بود. در نتیجه لازم است در اطلاع رسانی همکاری بیشتری شود. در این صورت دستاوردها بهتر خواهد بود. اگر بتوان نمایشگاه های خارجی در زمینه صنعت شیشه را خوب برگزار کرد و قادر باشیم نمایندگان را جذب کنیم، هزینه سفر به خارج برای شرکت در این نمایشگاه ها کاهش یافته و ارتباط موثر برقرار می شود.